

Revteleno
Poprijeta Devica Marija

III. letni ticsaj, 6 st.

1907. Junius.

Zmozsna
Gospá Vogrszka

POBOZSEN MESZECSEN LISZT.

REDI GA

Klekl Jozsef, Plebános Pri Szv. Szebestjáni.

Vszebina.

Klekl Jozsef: Salve Regina	161
Sz cs: Kaj je szociáldemokrácia	166
Klekl Jozsef: Remuzat Ana Magdelena	170
Bassa Ivan: Iz zgodovine szv. materecerkvi	174
Szlepec Ivan: Zsvljenje i vcsenje nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa.	179
Vu nevarnoszi	187
Drobizs. — Glászi	191
Rednikov odgovor	192

Ki scsé liszt dáblati, naj za njega dve koroni posle na ime: Klekl Jozsef plebanos pri szv. Szebestjani, posta Battyánd, (Vasm.)

Sziromáki, ki nemorejo zdaj vcsaszi plácsati, kak vszako leto tak i letosz lehko po vcszkrátnih sumah, ali pa, kda bodo meli naednok plácsajo!

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga szamosztana (klostra) v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.

Preminocse leto je osztalo nanjega 400 koron. Zdaj zse mámo 800 koron.

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZECSÉN LISZT.

— RÉDI GA: —

KLEKL JOZSEF
PLEBÁNOS

PRI SZV. SZEBESTJÁNI (P. BATTYÁND, VASMEGYE.)

Prihaja vszaki meszec 8-ga. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Salve Regina.

Mati miloszti pravimo na dale v Salve Regini.
 Marija je mati milosztlivna, mati szmilena, szmi-
 lenja mati, ár je *Szmilenoszt Bozso* v cslovecsaj
 naturi na té szvet rodila i ár je od nje do
 csloveka túdi najvékse szmilenje, szocsútje dobila.

Ne mi je nakanenje zdaj od *vslovecsene Bozse Szmilenoszti*, to je od Jezusa Krisztusa govoriti, koga je na szvet rodila, eden pogléd na krizs, na grob, na oltár, nam je glaszno szvedocsansztvo té szmilenoszti; gucsimo i premislavajmo szí zdaj od Marijinoga szmiljenja, stero je od Jezusa dobila, od njega sze navcsila.

Kak je lübeznivi Jezus návjékse szmiljenje do gresnikov meo, ár je jedino za njé zsivo i mro, tak Marijino materno szrcé tüdi nájbole oni genejo.

Szmilenje ma ona do gresnikov, ár 1) je od bozse szrditoszti obvarje, 2) ár je goripoisce, i 3) ár je pomagá po povrnenji, naj v sztáre grehe nazáj ne szpádnejo.

1) Marija obvarje nász gresnike od bozse szrditoszti, vkraj drzsi bozso kastigajocso roko, naj nasz ne doszégne. Oh, da szí mi nevolni i szlabi gresniki sz nasimi grehi prevecs doszta kastig zaszlüzsimó. Keliko sze preklinja i blázni Goszpod Bog, keliko je pijanoszti, nevoscscenoszti, necsisztoctse na szveti, keliko hüdobnih mislenj, pozselenj, kelikokrát sze neduzsna krv pretocsi — téi i vszi drügi grehi — za presteli ne szo, — razzszrdijo Goszpoda Bogá i térjajo od njegove nezkoncsane pravicsnoszti kastigo za nász. I Marija, tá dobra mati te pred nebeszkoga krála sztopi i proszi ga, kak njéni szin na krizsi, „odpüsztí njim, ár ne vejo ka delajo.“

Doszta nevol je szküsávála na tom szveti; szíromastvo jo v celom zshivlenji trlo, pregánjana i ospotana je bila, jedino dete szo njoj na krizsi morili, veszéli dnévov je malo mela, zsalosztnih predoszta, escse kda szo njoj mrtvo telo vu grob scseli polozsiti, szo jo beszni neprijátelje zsalili, zná zato prestimati, ka je krizs, ka je trpljenje; zná záto obcsütiti, ka cslovecse szrce obcsüti v boleznoszti; prerazni, kak britka je cslovecsa szkuza, kakso rano naprávi zsaloszt vu szrci; prerazmi, kákso mocs má neszrecsa i tezsáva nad cslovekom, kda njemi vzeme radoszt i volo.

Njéne britke szkuzé, stero je pri jezlicah, na poti v Egiptom, v Jeruzalem, na krizsnoj poti, pod krizsom, pri grobi sztocsila, njéno bolécse szrce, stero sze je vsze raztrgalo od zsaloszti, kda je zvedla od ednoga, od drügoga: szíuá ti ospotavajo, na szmrt iscsejo, njéno tuzsno sztaranje: z koj bomo zshiveli, njéno veliko delo, naj szinek

po njem more zsveti; njéna dovinszka, sztarinszka leta, v sterih je ne miloga, ne drágoga mela, ár szo apostolje po szveti odisli szinovin návuk glaszit, on szám sze je pa vu nébo k ocsi nazáj popaseso, oh to vsze nám ocsiveszno dokazse, ka ona zná, ka je krizs, ka je nevola, ka je tezsáva i trpljenje.

Ki je ne szküsávaó escse, kak zsalosztno je detecse szrce, kda sze drvo sz materinszkim telom v hladen grob püsztí i na njo doszta, jáko doszta zsmetne zemlé — oh od té zemlé zsmetnejši ter zsalosztí je escse na detecsem szrci — on sze ne gene, kda komi mater zakopajo; ali ki je obsüto to zse, britko sze jocse nad decov, stera sz plácsnim szrcóm sztáple za trügov maternov.

Rávno tak Preciszta Devica Marija tüdi. Da je vsze nevole presztála, gene sze nad nasimi i proszi milo i lepo szvojega milosztiavnoga Szina, naj nasz ne kastiga za volo nasi grehov, ár je trpljenje prevecs zsmetno za szlaboga csloveka.

Oh kelíko tocsé, ognja, povodni, küge, betegá, szmrti bi mogeo pravicsen Goszpod na té szvet poszlati, naj vredno pokastiga njegove grehote, i ne püsztí za volo prosnje Marijine. „Vidíte gresniki szmileno mater! Oh bodíte vi tüdi szmileni do njé; szpunité, na kaj vasz proszi: ne zsálíte vecs njénoga szina z vasimi grehi!“

Leta 1846-ga v Saletti na Francozkom sze je Bl. Dev. Marija dvema pasztiroma vu velikoj szvetloszti szkázala i njima právila: „Decsica! Povejta lüdsztvi, ka csi sze ne povrné, csi preklinjanje i ogrizávanje tá ne niha, sze k szv. mesi ne bo hodílo, poszte i szvétke ne obdrzsi, przsiljena bom mojega sz. Szina na kastigo vüvtégnjeno, ali od méne dozday nazáj zadržsano roko püsztítí z moje roke; táksa zsmécsa je to, ka jo zse nemorem obdrzsati, i csi jo püsztím z moje roke, vszakojacski sztrahsni vdárci pohodíjo to lüdsztvo.“

„Vidíte gresniki szmileno mater. Oh bodíte vi tüdi do njé szmileni, szpunité na kaj vasz proszi: ne zsálíte vecs njégoga szina z vasimi grehi.“

Szmilena mati je Marija, tak szmilena, ka mi njéne szmilenoszti niti prerazmeti ne moremo. Szv. Bernarda lübléne recsi nam pozvedocsíjo to: „Naj tiszti zamucsá oh szvéta Devica tvojo szmilenoszt, ki sze je v nevolah k tebi

obrno, i je ne poszlühnen. Sto bi bio mogocsen tvoje szmileneszti duzsino, sürino, vizino i globocsino zadoszta predposztaviti? Da njéna duzsina do szodnjega dnéva szégne, sürina celi szvet obvzeme, vizina sze nébe dotekne, globocsina njéna pa do tisztih pride, ki vu tmicsnoj votlini szmríi pocsivajo ino njim vszepovszedi i na vszakom meszti resilno blázsenszto pripraví.“

O. Bzowski pise ka je záto tak szmilena Bl. Dev. Marija, ár zhaja z Ábrahámovoga i Dávidovoga pokolenja, steri va szta tüdi veliko szmiljenja mela do vszakoga. Od Ábraháma známo, ka je do vszakoga prevecs gosztolüben bio; to goszbolübnoszti njemi je Goszpod tak plácsao, ka ga je sz dvema angeloma szám tüdi pohodo.

Dávid je pa Nabali i Sauli i drügin szovrázsnikom milosztlívno odpüsztó, esi glih je nocs i den mogo na petáh biti i sze szkrivati, naj ga ne morijo. Njidva szmilenoszti je Marija tüdi herbala, i rászttla je v njej den od dnéva, ár je bila, kak drevo pri vrelini poszajena, bila je pri vrelini vekivecsnoga szmiljenja, pri Jezusi Krisztusi. Od njega sze je vcsila szmilenoszti, po njegovom zgledi sze je vnjoj vádila i tak je zrászttla v njej vu zszenszkom szpoli zse navádno obilnej prebivajocsa szmilenoszti tak viziko, ka zakriva celi szvet, ka szegreva tüho, mrzlo szrce, ka sze nakloni do te nájsziromaskese kucsice i pazlivo poszlühne v njoj trpécse szirote zsaloszttne zdiháje i obrise szkrbno njéne britke szkuze.

Oh pozdrávléna bodi mati miloszti!

Pozdrávléna i hváljena bodi mati miloszti od vszeh nász gresnikov za to tvojo preveliko dobrotó, ka sze molis za nász, uaj nasz ne dobi bics pravicsne szrditoszti bozse.

Szpoznamo tvojo szmilenoszti i v njo sze zrácsamo, szpoznamo tvojo milosztlívnoszti i k njej gor kricsimo; verjemo, ka tvoje mile ocsi na nász glédajo nász na zemli szpévájajo i pred njé sze pascimo; csütimo blázsenszto tvojega maternoga krila i v nje priti zselemo. Oh bodi nam na pomocs, i vüpamo sze, ka nam tüdi bodes mati miloszti.

K dokoncski sze obrnimo znova k sz. Bernarda recsam, stera nasz naj potrdijo vu veri, ka je Marija szmilena mati do nász gresnikov. On eta právi: „Nam, tebé csasztécsim szlugom je isztina na veliko radoszti, kda tebé

Marija i za volo drüghih tvojih lepih jákosztih pozdrávlajocs csaszlimo, ali med tem je li szmilenoszt tvoja nam náj-lüblenesa, i poszebno i zato te hválimo; zvisávamo tvoje devistvo, sztrmimo nad tvojov poniznosztjov, ali szmilenoszt tvoja sze li náj prijétnese glaszi nasim vüham, k njej sze povracsjemo najvecskrát, ár je ona zvrácsila szvet i zvelicsanje je szprávila vszakomi. Tvoja poniznoszt, oh deviska nasa mati je na tak globokom meszti szkrita, ka iz med nász k njej priti, ali k njoj sze szamo priblizsati je niscse ne mogocsi, tvoje devistvo je tak velicsanszko i zviseno, ka iz med nász ni ednoga oko je nemogocse njéne szvetloszti najvisiso piknjo zaglednoti; tvoja do nász lübézen je natelko zsarécsa i szegrevajocsa, kak zsarjávo vogelje. I drüghih tvojih jákosztih stevilo je tak veliko, ka iz med nász je niscse nemore vküp posztaviti, ali zracsunati. Ali záto je li tvoja szmilenoszt lüblenesa i tolazslivesa nam od vszeh tvojih jákosztih vküp vzétih, da dokecs tú na zemli zshivemo, nájprvesa nasa hrána je mleko i szamo potom vino.“

Klekl Jozsef.

(Dale).

Kaj je socialdemokrácia ?

Szociáldemokráti scséjo vero vkraj szpraviti.

Tezski sztális delavcov sze szamo tak pobolsa, esi sze szvet nazáj povrné k navuki Krisztusovmi. Ar Krisztusov navuk, njegov szv. evangelium vesi to, ka szo vszi lüdje ednaki, ka szo szi bratovje, ka vszakoga moremo lübiti kak szamoga szebe, ka vszakomi moremo pravicsno plácsati za njegovo delo ; i ki doltere zaszlüzseni najem, on v nébo kricsécsi greh vesini.

Ali szociáldemokrácia je ne kre delavcov, nego proti delavcom i proti vszem lüdem : Szociáldemokráti sze doszta bole borijo proti veri, proti szvetoj Matercérkvi, kak za lezsejsi sztális delavcov. *Vkraj scséjo zéti lüdem vervanje vu Bogi i vu vekivecsnom zsitki.* Tak scséjo lüdsztvo divje napraviti i sztem divjim lüdsztvom revolucijo (reberijo) napraviti. Ar kak lüdsztvo ednok zgübi vero vu Bogi i vu prisesztnom najemi i kastigi, tak vecs niksa zemelszka oblászt ne bode mogla ládati sz lüdsztvom.

Ali naj niscse ne miszli, ka mi szamo potvárjamo szociáldemokráte, ka oni proti veri delajo, záto popisem

nistere recsi, govore szociáldemokratov, sz sterimi oni szami szvedocsijo *szvoj právi namen*. Groza obhája csloveka, csi esté novine i knige szociáldemokratov. Ar ka tei proti Bogi, Jezusi Kriszlusi i njegovoj szvétoji Cérkvi govorijo i pisejo, toga nili proti najzadnjemi csloveki nebi bilo szlobodno govoriti i pizati. Právda bráni postenje vszakoga csloveka, proti tem blaznosztam pa nikaj ne csini. Szvet sze hváli sz tem, ka je vu nasem vremeni szloboda ! Da, szloboda je, *taksa razvüzdana divja szloboda*, ka proti Bogi, proti katolicsanszkoj veri, proti pravici vszaki tepes szlobodno dela, kaj scsé. *Ki je to szloboda dáo lüdem, tisztí je ali norc ali pa hüdodelnik bio !* Ar je tak vesino, da bi beszne psze vöpüszto med lüdi, naj je zgrizejo, naj tak lüdje zbesznejo.

Csüjte, kak besznejo szociáldemokrátí proti Bogi ! Leta 1870. junija 5-ága je *Schall*, predszenik szociáldemokratnoga zbora vöpovedao eto : „Mi szociáldemokrátí Boga drzsimo za najvékse hüdo na szveti ; zatoga volo bojno nazuánjamo proti Bogi.“ — *Liebknecbt*, eden poznáni voditeo szociáldemokratov je 1874. leta eto pizao : „Potrebno je bláznoti Ime bozse, naj to recs vkraj szprávim.“ — Rávno tak grozovito blaznoszt je pizala novina „Szociáldemokrat“ 1880. vu 21. stevilki : „Csi Boga prezsenémo iz cslovecse pameti, tak premine tüdi vervanje vu vekivecsnom zsitki ; csi pa ednok lüdje vecs ne bodo vervali nebe i vekivecsnoga zsitka, te do szi iszkali blázsensztvo eti na zemli. Záto ki proti krsacsanszkoj veri dela, tisztí tüdi proti zemelszkoj oblászti i proti bogátcom dela.“ — *Dietzgen János* je szpizao edno knjigico pod nazslovom : „Verevavlüvanje szociáldemokrácíje“ i vu toj knigi na 17. sztrani eto sztoji : „Mi ne verjemo niksega Boga i niksega visisega düha, ar szociáldemokrácíja je brez vere. Vucsena cslovecsa drüzsba je to najvisise bitje, vu sterom mi verjemo.“ Na konci té zmesane knige pa to sztoji : „Miszlimo, ka szmo dokázali, ka od cslovecse pameti véksege, visisega düha nega.“

Bebel Auguszt je na nemskom drzsávnom zbori 1872. januára 17-ga etak govorio : „Csi ednok podkopamo nebeszko oblászt, teda zemelszka oblászt tüdi gorhenja. I potom pride v politicsnom dugovanji vládanja lüdsztva, v

goszpodárszkom dugovanji szociálizmus i v verevadlúvanji nevernoszt.“ Té krátke példa szvetlo kázsejo, ka szociáldemokráti tajijo Boga, nebesza, pekeo i vsze. — 1901. májusa 1. szo v Genua vársasi k krszti prineszli edno dete, steroga ocsa i kuma (boter) szta szociáldemokráta bila. Gda szo poleg réda pitali kumo: „Jeli verjes v Bogi, vszamogocsem Sztvoriteli nebe i zemle?“ — je kuma odgovoro: „Ne, jasz niksega Boga ne verjem.“ Dühovnik je taksega nevernika ne mogeo za kumo gorizéti, nego drügoga je zselo. Ali ocsa deteta je od toga nikaj ne steo csüti, nego csemerno je kricsao: „Moje dete sze naj imenüje: Prvi maj! — i brez krszta tüdi lehko zsive!“

Vidite, tak govorijo voditelje szociáldemokráto. Tajijo Boga na najhüjsi nacsin; oni szo ti najhüjsi atheisztli, to je: tajivci Boga! Njih verevadlúvanje je Engels vöpo-vedao sz etimi recsmi: „Z Bogom szmo mi gotovi,“ — to je: z Bogom mi vecs nikaj nemamo opraviti, od njega nikaj nescsemo znati.

Ali toga szvojga hüdoga namena szociáldemokráti vu zacsétki ne ovádijo lüdem, ar bi tak ni eden vervajocsi krisztjan ne sztopo vu njihovo drüzstvo. 1890. leta szo v Halli na szvojem zbori tak odlocsili, ka njihovi agenti, steri nove kotrige szprávlvjo za szociáldemokrátno drüzstvo, naj nikaj ne gucsijo lüdem od vere, nego naj to právijo, ka je „vera zaszebna recs“, to je: vu tom dugovánji sze vszaki szlobodno po szvojoj voli drzsi, szociáldemokrácia ga vu tom nescse mesati. To lazsejo lüdem, ka oni nescsejo drügo, kak obtezsenim delavcom pomagati, i ne bantüjejo nikoga vere, nego vszakomi dopüsztijo po szvojoj veri zsiveti i csiniti.

Ali kak grda szleparija je to, to vszaki lehko szpozna iz onih recsib, stere szem iz vüsztl szociáldemokrátnih voditelov popiszao! Té recsi glaszo szvedocsijo, ka szo szociáldemokráti najbolje divji protivniki vere. Oni bi radi Boga i vszako vero vkraj szpravili! Gda koga vu szvojo drüzsbo dobijo, njemi teccasz ne dajo mira, dokecs njemi vere ne vzemejo. Telko govorijo proti veri i proti dühovnikom, ka novi tivaris na szlednje za isztino drzsi njihove lazsi. I to niti nemre nacsí biti. Ar ki med never-

nike, med neprijatele Krisztusove sztopi, tisztu je vu grehsnoj priliki; ki pa iscse grehsno priliko, on sze sztanovitno pogubi vu njoj. Csi szv. Peter apostol nebi so med szluge i vojake na Kaifasovom dvori, tak zaisztino nebi zatájo Krisztusa; ali da je tá so med té neprijátele Krisztusove, pa sze je escse szegrevao pri njihovom ognji, záto je zatájo Krisztusa. Rávno tak ki med szociáldemokrátc sztopi, on túdi gvúsno zataji med njimi Krisztusa, zgubi szvojo vero. *Záto Krisztjan nigdar i nikak neszme med szociáldemokrátc sztopiti!*

(Dale.)

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO Sz—cs.
V
MURSKI SOBOTI

Remuzat Ana Magdalena.

Ali za to veliko osztavlenoszt i trpljenje je zse kak novinka veliko milosceso dobila od lüble-noga Jezusa. Zvedila je naime odnjega pogübenje dveh düs, sterive szta popolen zsitek oblübile, ali oblübo szta prelomile, v grehi obtrdnole i tak sze na veke szkvárilé.

To njoj je tüdi nazveszto drági Odküpiteo, ka v prihodnoszti vecs táksega na znánje dobi i ka *njéna duzsnoszt bo zadoszta vsiníti za drügih grehe, poszebno onih, ki szo na popolen zsitek dobili pozvánje, ali to veliko bozso milosceso szo nevredno zapravili.*

Po tom razszvetlenji je sz dovoljenjom prednice oblübo vsinila, ka bo vszikhár tiszto csinila, ka sze Jezusi bole dopádne. Sz tov oblübov sze zacsne velika szvétooszt Magdalenina; tá oblüba jo navdüsavala v opravilah, tá jo krepcsala v trpljenji.

Ali od toga zse tüdi moremo gucsati, ka je tá bláge düse devojka Jezusovomi Szrci na csaszt csinila.

Za edno leto po notrisztopi vu red je redovne oblübe vsinila i za imé szí je zvolila: Ana Magdalena. Komaj za en mesztec potom na 23-to leto po szmrí bl. Marjeta Alacoque l. 1713. okt. 17-ga njoj je naznано

Gospod, ka jo zse dávno odebrao za siritelico esészti njegovoga najszvetesega szrca, ka naj ona dale pela tiszto, ka je Marjeta zacsela, za eden kráj sz pokorov za one, ki szo neverni posztanoli do szvoje redovne oblúbe, za drúgi kráj pa po pobožnsosztli do toga lüblenoga szrca, naj sze njegova esészt po njénom zglédi i rászirjávanyi tem bole poveksáva.

Od toga dnéva sze je Magdalena za daritev nebesz-koga Zarocsnika drzsála, stera jedino szamo zato zshivé,

naj njegovo sz grehi razzsaljeno Szrce pomiri i lüdi na gorécsó lübézen do njega obüdi.

I zaisztino, lübléni Jezus jo je tüdi za szvojo miritelico meo, ár njoj je ne vkraj vzeo trplenja, nego poveksávao njoj je. Csüdno doszta je trpela vu teli i düsi i szpodobno je bilo njéno trplenje k tisztoimi, stero je lübléni Odküpiteo na Kalvariji presztao vizécsi með nebov i zemlov.

K tomi trplénji je escse száma szvojevolno vnogo prikapsila, ár je cele noci molila, escse od vnoгих do-

püscsenih jesztvin sze zadržsávala. Po toj pokori je vno-
gim gresnikom miloscsó povrnenja zadobila, sterih zsa-
loszten düseven sztan je po visenaturnoj poti zvedila.

Ali to delo bozse miloscsé je szamo priprava bilo na
tiszto, na kaj jo je Goszpod odebrao, to je, naj vrelo
razsirjáva csészti Szrca Jezusovoga. I naj bi jo na to pri-
pravo, zacseo jo pred lüdmí odicsiti.

Kda je prednica vidila, kak sze trüdi szesztra Ána,
naj Bogá odicsi, lüdi pa zvelicsa, dopüsztíla i zapovedala
njoj je, ka szlobodno sz vszakim gucsi, ki jo zsele obisz-
kati. Csi je glih szamoto lübila, podvrgla sze je zapovedi
prednice i lübeznivo szí je pogovárjala sz vnogimi obisz-
kávci njenimi.

Vnogi szo jo obiszkavali, ár szo zvedli za njéno
szvetoszt i szo njéne recsi i tanácsé za preszvetlenje bo-
zse drzsali. Po teh pogovorah szo vnogi szpoznali pot
popolno i szo imánje zapüsztivsi v red sztopili.

Ali glávno njeno nakanenje je li bilo siritev Szrca
Jezusovoga csészti i naj szvoj namen doszegne, niksega
trüda sze ne boji, vsze presztáne i vcsini, naj kem vcsé
lüdi szpozná i csaszti Szrcé Jezusovo.

Da to szí moremo zapomniti, ka je v tisztom vremeni
escse szamo vu rédi od Marije zvánom i pri nisterih po-
bozsnesih lüdeh bilo znano csasztenje bozsega Szrca. Ob-
csinszke molitvi, kak dnesz den, szo sze nikde ne vrsile, ár
sze je te komaj zacsinjala ta pobozsnoszt.

Ali prislo je vremen, kda sze ta pobozsnoszt more
med szvet posztaviti i njega vcsiti. Po preszvetlenji bozsega
Szrca je szpoznala Magdalena ka G. Bog Marseille meszto
za volo njegove mlácsne vere i razvüdzanoszti osztro kas-
tigao bode.

Naj bozso kastigajocso roko odvnré i bozse Szrce po-
miri, bratovcsino Szrca Jezusovoga nasztávi po tanácsí
szvojega püspeka, redovnoga naprejposztávlenoga i szpo-
vednika.

To je bilo miszliti, ka njéno dobro nakanenje ne
püsztí korenja vu szrci marseilláncov, ki szo vu veliko
trzstvo bili zavézani.

Ali nacsí sze je zgodilo. Njéno veliko trplenje, neob-
trudno delovánje je veliko szád prineszlo, ár szo mesztan-
csarje vsze samrelí vu szamosztan i sze dáli v bratovcsino

szpizati. Vu krátkom vremeni je kotrig vise pétdeszétjézér bilo, ki szo vu dolocsnom vremeni v szamosztanszko cerkev prihájali, naj tam sz pobožsnimi molitvami Jezusovo razsaljeno Szrce pomirijo.

Ali bozsa szlüzsbénica je sztem ne bila zadovolna, ona je zselela, naj celi szvet szpozna Jezusovo lübléno Szrce. To szí je záto premislávála, ka sze bo trüdüla, naj rimszka szvéta sztolica za celi szvet nasztavi szvétek Szrca Jezusovoga. Ali nebeszki zarocsnik njoj nazveszti, ka sze njoj to nakanenje szamo vu marseillszkoj püspekiji szpuni, pa tüdi ne prle, kak szamo po blizsnjem vdárci. Za nisterne dni je v franciskanszkoj cerkvi v oltárszkom Szvesztsvi szkritoga Odküpitela vu podobi máloga deteta gledala, i potom naznanila, ka je to szlednje znaménje pred kastigov Marseille meszto doszégajocsov.

Pravicsnoszt toga proroküvanja szo dogodbe poszvedocsile. Za dve leti je taksi pomor bio v Marseille-i, ka je pol lüdsztva szpomrlo.

Prednji njéni szo jo v toj nevoli za tanács proszili, ka bi naj csinili za odvrnenje bozse kastige i ona je to odgovorila, naj sze vszaki Szrci Jezusovomi zrocsi po molitvi od püspeka naprejszpizanoj i naj sze po Telovom na tjeden szvétek szveti na csészti tomi Szrci Bozsemi.

Zaman szo püspek vszakojacske molitvi naprejpizali, ni edna je ne genola bozsega Zvelicsitela, szamo te je pomor gorhenjao, kak nami mesztna zgodovina szvedocsi, kda szo po Magdaleninom tanácsí molitev na csészti Szrci Jezusovomi naprej szpizali i szvétek njemi na csészti nasztavili, steri sze vu celoj püspekiji má obhájati.

Leta 1720-ga okt. 22-ga, je szvétek nasztávleni i na düsni dén obdrzsáni, kda sze je celi város i cela püspekija Szrci Jezusovomi zrocsila.

Lehko szí miszlimo, kak veszéla je bila Magdalena, ka sze je vesákala tak velikoga odicsenja Zarocsnikovoga Szrca. Od radoszti je te etak goriszkricsala: „*oh ti szrecesen vdárec, steri szí mojemi Odküpiteli tak veliko diko szpravo.*“

(Dale.)

Klekl Jozsef.

Iz godovine szv. materecerkve.

— Oszmo velko preganjanje. —

Decius caszar rimszki je 253-ga leta vmro, Galsus pa Emlian szta szamo malo vladala, tak ka je zsetoga leta Valerian priseo na caszarszko esaszt ino je vladao do leta 260-ga po Kr. r. Vu zacsetki je esese mireu bio, ar je vu szvojen caszarszkom dvori tudi meo preci postüvanja vrednih krsztsenikov, nego szledkar sze je vu szvojoj sztaroszti niksemi egyptomszkomi csarobniki vu roke dao, na steroga tanacs je zapovedao vsze püspeke i dühovnike z drzsanja ztirati. 257-ga je pa zse vsze zpomoriti zapovedao, ar ga je te csarobnik na to prineszeo, ka je z drob male dece vmorjene dao szebi z tem cslovekom szvojo prihodnoszt proroküvati.

Vu Friki jih je toga hipa telko zpomorjenih, ka eden cerkveni piszateo pise, ka csi bi je vsze na ednom meszti vu vodo vrgli, bi vodo sztavili z njimi; pa sze to tudi razmi, ar zse Tertullian pise okoli 200-ga leta, ka je tam veksi tao lüdsztva katolicsanszki.

Szvetszke krsztsenike je pa ete caszar na to obszodo, naj vsze szvoje esaszt i vszo imanje zgübijo pa, csi te duzse krsztsenicje osztanejo, sze naj tudi vmorijo.

Za njegovoga casza je vmorjeni Szv. Fabian,

Cornel, Lucius, II. Stevan papa, szledkar szv. II. Syxtus papa z szvojim diakonusom, szv. Lovrencom, ki je pitao papo, kda je na szmrt so: „Kama ocsa, brezi diakonusa? Ve szti pa ti brezi mene nikdar ne darüvao?“ — „Za tri dni za menom prides,“ njemi je odgovoro papa, pa sze je tüdi tak zgodilo. Toga hipa je tüdi vmorjeni szv. Cyprian püspek, v Rimi szv. Adrias z zsenov Paulinovi decov Nera pa Marina, szv. Fructuosus tarragonszki püspek na Spanjszkom, z szvetim Cyprianom szv. Montan i Flavian pa jezere drüghih, sterih imena niti nepoznamo.

Po szmrti Valerijan caszara, steroga je Sapor, perziszki kral vu vozo vrgeo, ino ga je za najpozadnjese szlüzsbu nücao, je njegov szin Gallien vzeo prek caszarsztvo od l. 260-ga do l. 268-ga. Te je zapovedao, naj krsztsenikom zpojemanu cerkvi, pokopalisesa i drüga szv. meszta nazajdajo pa njim naj mir dajo. Nego vu vladanji je szlab bio tak, ka po njegovoj szmrti zse vojszka tak razvüzdana bila, ka je vu dvema letoma 13 razlicsnih caszarov posztavila vu razlicsni drzsavah caszarsztva, stere te pa doliszpravila z tronusa, csi sze njoj je ne vido. Iz caszarszke zapovedi szo vu tom caszsi ne preganjali krsztsenike, ar szo meli med szebom zadoszta bojne.

Deveto velko preganjanje.

Aurelian je bio tisztli, ki je 270-ga leta vsze drüge pobio pa je pet let, do 275-ga vladao to ogrumno veliko drzsanje. Vu zacsetki je krsztsenike ne bantüvao, nego na konci zsvljenja je dao proti krsztsenikom edno zapoved napraviti pa prle, kak je to steo podpiszati, je sztrela vdarila pred njegove noge na tla. Zozagao sze je pa je te ne podpiszao toga pizma, nego szledkar je li vesino pa sze je ta zapoved preganjanja tüdi razsilira zse po blizsnjih krajinah, kda je szamo glasz raziseo, ka szo caszara lasztivni vojacje vmorili, steri szo te Probusa posztavili za caszara, ki je vladao do leta 282-ga z pravicsnosztjov ino mirom za krsztsenike. Po njegovom ravnitelsztvi szo dve leti znova na vsze kraje

drügoga caszara steli meti, dokecs je ne illyrszka vojszka 284-ga Dioklecijana, ednoga illyrca (szlavjana) za caszara posztavila.

Od Aurelianove zapovedi do Diokleciana je minolo 9 let, stera leta szo zato po vnogi krajaj leta manternistva bila. Tak na pr. na francuszkom je vmorjeni szv. Priscus, v Rimi szv. Kutropius, Zozimus i Bononus z 50-imi vojakami, stere je on na pravo vero szpravo, vu Azsii szv. Konon z szinom i tak dale. Tak ka zato te csasz nikak ne bio csasz mira; zato te csasz za deveto preganjanje racsunamo. Nego na vszo eto 300 letno trplenje szv. matercerkve je zdaj na konci prislo to najvekse, stero bi szkoro mogli ober Neronovoga preganjanja djaszti. Liki hodimo po redi.

Deszeto velko preganjanje krsztsenikov. Caszar toga hipa je bio Dioklecian od leta 284-ga do 305-ga po r. K. Bio je bisztroga razuma cslovek, nego csaszti zselen ino nageo cslovek. Vu zacsetki je vcsaszti vpamet vzeo, ka to velike drzsanje szam ravnati ne more, za to je v zahodni kraj szvojega caszarsztva szvojega domoradca Maximiliana posztavo za caszara, on szti je pa zebrao izhodni kraj szvojega drzsanja liki tak, ka zato li on osztao predjen caszar. Tomi Maximiliani je dopuszto ka szti escse ednoga vladara imenuje na pomocs, ki szti je Konstantinus Klorusa vzeo na pomocs vu ravnaji, szam Dioklecian pa niksega Galeriusa. Tak ka szo zdaj ti stirje na stiri tale vzeli med szebom rimszko caszarsztvo ino z taksim, csi li eden ovomi szo podvrzseni bili, ravnanja szvojega tala szo szami vu roki drzsali.

Cerkveni piszatel Eusebius nam szvedocsi od toga csasza, ka szo krsztsenicje te zse z cela odkrito szvojo vero drzsali ino z poganov szo zandrügim sze velke trume dale okrsztiti, nego to je pa vszakovrsztne lüdi prineszlo vu szv. matercerkev tak, ka je ona pomali zacsnola pomenkavati vu szvetoszti, trume szo mlacsne gratale ino grehote szo sze vszikdar bole sirile med lüdmi. Dioklecian caszar njim je dao vsze szloboscine, vu kralevszkom dvori je znova vnogo krsztsenikov bilo vu visisoj csaszti, pa je med njimi caszar Gorgoniusa

i Dorotheusa posebno rad meo tak, ka je na njidva tanaes najveckrát poszlúhsao. Nego zgodilo sze je, ka je caszar poganszko daritev dao prikazati szvojim bogom ino prihodnoszt szi je steo iz drob zaklane sztvari prorokúvati dati kak je tisztoga hipa navada bila med poganimi. Krsztsankszki dúhovnicje, ki szo za njegove caszli volo tam poleg bili, szo sze krizsali pri toj szlovesznosztli ino z tem kazali, ka nescsejo delnicje biti poganszkim bogom prikazane szlúzsbe pa na to je te poganszki prorok nikaj ne zvedo iz tih drob, ar njemi je satan pred znamenjom szv. krizsa ne steo odgovarjati. Na to escse caszar Dioklecian ne bi preganjanje zacsnó, csi nebi okoli njega Galerius, njegov szocaszar na veke proti krsztsenikom gucsao, ar je on zse od mladosztli szvoje vu odúrjavanji krsztsansztva goriraszeo, da je njegova mati túdi poganszka prorokinja bila. Te Galerius je te ednok v Nikomediji, kde szta obadva z caszarom vkúp bila, nagucsao caszara, naj krsztsenikom imanja i szloboscine vzeme, na to je pa vuzsgao szam Galerius caszarszko palacso pa je to na krsztsenike porino.

Razdrazseni poganje szo vesazsi razdrli katolicsanszko cerkev, drúgi den sze je pa na Dioklecianovo zapoved zacsnolo grozovitno preganjane, vu sterom szo ti najbógsi najprle prijali szmrt manternisko. Dioklecijan je zandrúgim davao nove zapovedi vó, vu sterih razlicsne kastige i trpincsenja za sztalne krsztsenike zapovedavao. Pekli szo je, kúhali v zsarecsem ognji, z zsarecsimi klescsami njim meszo iz tela trgali, po kotrigah pomali je zsive razno szekali, z zsivih kozso gúlili, z kobilami za repe privezane okoli vlacsili, z nozsami nabite potacse szo meli ino je na tisztih mrcvarili pa sto bi znao povedati vsze prilike, stere njim je satan vu pamet dao proti krsztsenikom. Escse po Dioklecianovoj szmrti (l. 305.) je to trpelo, ar je Galerius escse bole divjao, kak szam Dioklecian. Ravno tak je delao Maximian pa njegov szin Maxentius na zahodnoj drzsavi — tej szo zse prle zacsnoli kak Dioklecian.

Najbole poznani manternicje toga casza szo bili Cajus, Marcellus pa Marcellinus rimszki papovje, szv. Sebjan, szv. Agnes, Zsuzsanna,

Filomena, szv. Lucia, szv. Iūri, szv. Katalena Alexandrinszka, szv. Julia, Leokadia, Felix, Maurus, ^{szv.} Viktor, Ursus, szv. Forjan, szv. Afra, szv. Anasztazia, szv. Vincencius diakon, vu caszarszkom dvori escse pred szv. Szebestjanom szv. Gorgonius pa Daroteus, szv. Barbara i. t. d.

Eto grozovitno preganjanje je trpelo do leta 312-ga dokecs je ne Konstancius Klorusuv szin Konstantin prek vzeo vladarsztvo, steri je naime po szmrtri Dioklecijanovoj i szvojega ocse od vojszke za caszara posztavleni boj pelao proti Galeriusi ino Maximilianovomi szini Maxentiusi pa da je nje pobio, te szii je Licinius a szvoje szesztre mozsa zebrao za zahodnoga caszara, on je pa izhodni tao drzsanja ravnao.

Konstantin pa Licinius szta 312-ga zapovedala mir za krsztsenike pa z tov zapovedjov sze zacsne nova doba szv. materecerkve.

(Dale.)

Bassa Ivan.

Zsivljenje i vcsenje nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa.

Lázar od mrtvih gorisztáne.

Bio je v Bethánii, kde szta Mártha i Maria szesztre prebivale, eden Lázar imenüváni betezsniik. Bila je pa tá Maria ona, stera je namázala Goszpodna sz disécsim mazalom i briszala je nogé njegove z szvojimi vlaszmi, stere brat je bio betezsen Lázar. Poszlale szta záto szesztre glász k Jezusi: Goszpodne, koga lübis, je jáko betezsen. Jezus pa právi: ete beteg je ne k szmrti, nego na diko bozso, naj sze po njem odicsi Szin bozsi. Jezus je pa lübo brata Lázara i szesztre njegove. I csi je glih glász dobo ka je Lázar betezsen, itak sze je escse tam müdo dvá dni. Po tom je pa pravo szvojim vucsenikom: Hodmo nazáj vu Judeo. Vucsenicje pa velijo njimi: Mester! zdaj szo te steli zsidovje tam okamenüvatí, i zuova tá ides? Jezus je pa odgovoro: „Vu dnévi ne li dvanájszvet vör jeszte. Csi sto hodi vudne, ne potekne sze, ár szvetloszt etoga szveta vidi; csi pa sto v noci hodi, potekne sze, ár nema szvetloszti. Eta govorécsi nadale právi: Lázar nas priátel, szpi, ali so mo, naj bi ga z sznah zbüdo. Vucsenicje pa právijo: Goszpodne, csi szpi, te sze ozdrávi.

Pravo je pa to Jezus od szmrti njegove, oni szo pa miszlili, ka od szpanjá gucsi. Záto njim po tom ocsiveszno právi Jezus, ka je mro Lázar, ino njim dale veli: za vaso volo sze veszelim, ka szam ne bio tam, naj ver-

jete; zdaj hodmo k njemi. Veli potom Tomás, ki sze za dvojnika zové, hodmo i mi, naj z njim merjémo.

Priseo je Jezus i zvedo je, ka je Lázar zse stiri dni vu grobi. Gda je pa Bethánia od Jeruzsálema ne dalecs, na petnájszet bezsájov bila, vecs zsidovov je prislo k Márthi i Marii da bi njidve potrostali za volo szmrti brata. Gda bi záto Mártha csüla, ka Jezus prihája, popascsila sze je pred njega; Maria je pa domá osztála. Mártha pa právi Jezusi: Goszpodne! da bi eti bio, brat moj nebi' mro; ali i zdaj znam, ka kakoli prozsis od Bogá, dá sze tebi. Veli njoj Jezus: Gorisztáne brat tvoj. Odgovori Mártha: Znam ka gorisztáne vu gorisztanenji na dén szlednji.

Veli njej Jezus: jaz szam gorisztanenje i zsitek, ki verje vu meni, on csi glih merjé, zsivo bode; i vszáki ki zshivé i verje vu meni ne merjé na veke. Verjes to? Odgovori pa Mártha: Ja Goszpodne! jaz verjem, ka szi ti Krisztus. Szin zshivoga Bogá, ki szi priseo na ete szvet. Eta govorécsa zazové szesztro szvojo Mario i tiho njoj právi: Vucsitel je eti i zové tebé. Ár je te escse Jezus ne priseo vu vesznico, nego bio je na onom meszti, kama je pred njega pribezala Mártha. Zsidovje pa, ki szo z njov bili vu hizsi i njo trostali vidivsi, ka Maria hitro gori sztáne i vöide, szo za njov sli miszlécsi, ka k grobi ide, naj bi sze tam jokala.

Gda je Maria k Jezusi prisla, pred njegove nogé pokleknovsa právi: Goszpodne, csi bi eti bio, nebi mro brat moj. Vidivsi pa Jezus njo plakajocso razdrészelo sze je vu dühi ino právi, kama szte polozsili njega. Odgovorili szo pa: Hodi i pogledni.

Zaszkuzo sze je pa Jezus. Stero vidivsi zsidovje právijo: ovo kakda ga je lübo! Niki pa z njih szo pravili: Nebi mogeo vcsiniti on, ki je odpro ocsi vu szleposzti rodjenomi, da ete nebi mro.

I Jezus ide zsalosztno k grobi. Stero je bio edna votlina i kamen je bio na njo polozseni. Právi Jezus: Vneszte odnet ete kamen. I vu recs njem je vujsla Mártha govorécsa: zse zdihék má, ár je zse strtodnéven.

Veli njej Jezus: Ne szam pravo, ka csi bodes ver-
vala, vidila bodes diko bozso? Odválali szo záto kamen.

Jezus pa zdignovsi ocsi na nébo právi: Ocsa, hválo ti dávam, ka szi mené poszlühno. Jaz szam znao, ka ti vszigdár mené poszlühnes, ali za volo okol sztojécsega lüszta szam pravo to, naj verjejo, ka szi ti poszlae mené. Po tom je pa z velkim glászom kricsao: Lázár hodi vö! I vö je prisco on, ki je bio mrtev, majocsi zvézane roké i nogé, obráz njegov je pa z brszacsov bio zvézani. I veli okolisztójécsim Jezus: Odvézste vezálje i püszlíte ga.

Vnogi z zsidovov, ki szo prisli k Marii i Márthi njidve trostat vidivsi eta szo vervali vu njem. Drügi szo pa farizeusom pripovedávali, ka je csino Jezus. Farizeusje szo pa pravili: ka bi csinili, ár ete cslovek vnoga známénja csini. I od onoga dnéva szo dokoncsali, ka vmo-ríjo njega.

Strti del.

1.

S z e j á c s.

Eden dén vöidocsi Jezus z hizse szeo szi je poleg morja. Velka vnozsina sze je szprávila okoji njega, ka je mogeo v ládjo sztopiti i tam szedeti, lüsztvo je pa sztalo kre morja. Návadno je pa Jezus rad gucsao po prilikah, zdaj njim je tüdi eto priliko pravo.

Vö je so szejács szemen szejat. I kak szejá, nisterno szemen je szpadnolo kre poti i pridocse flice gori szo je pozobale. Drügo je szpadnolo na pecsino, gde je ne bilo zadoszta zemlé, hitro je zislo, ár je ne bilo globoko vu zemli. Ali vu zsarkom szunci vö je zgorelo, i da je ne melo korenjá poszéhno je. Nisterno je pa szpadnolo med trnje, i zrascseno trnje je njé zadávilo. Nisterno je pa szpadnolo vu dobro zemlo i prínieszlo je szád, nisterno szto, nisterno sésztdeszét, nisterno pa treszetikrát teliko. Ki má vüha na poszlüsanje, naj poszlüsa. Poszlühnte záto razláganje prilike.

Csi sto poszlühsa recs králesztva nebeszkoga, ali ne

razmi, pride te hūdi i vneszé, ka je vu njegovo szrecé poszejano; to je od steroga szam pravo, ka je kre poti szpadnolo.

Stero je pa na pecsino szejano, ono znamenūje onoga, ki recs csūje i sz radosztjom jo gorivzeme, ali da nema korenjá, szamo do casza trpi i esi sze za volo recsi sztiszkávanje i pregánjanje pripeti: hitro sze szpácsi. Stero je pa med trnje szpadnolo, znamenūje onoga, ki poszlūhsa, ali szvecke szkrbi i csalarno bogásztvo zadavi recs i brezi száda osztáne.

Stero je pa vu dobro zemlo poszejano, znamenūje onoga, ki pazlivo poszlūsa, porazme, zdrzsi, za rodno je vcsini: tak ka nisterni szto, nisterni sésztdeszét, nisterni pa treszetikrát telko száda prinása.

2.

O d d e s z é t d e v i c.

Priszpodobno bode králesztvo nebeszko k deszetim devicam, stere vsemse szvoje lampase sle szo vō proti zsenini. Z njih ji je pa bilo pét csednih, pét pa neszpametnih. Neszpametne szo szí ne vzelé vu lampase olija, te csedne szo pa mele z oliom nalejáne lampase. Gda bi sze pa mūdo zsenin zadremale i zászpile szo te device. Ob pol noci je pa krics nasztano: ovo zsenin pride, idte vō pred njega. I gori szo sztanoie vsze devojke i osznájzsile szo lampase szvoje. Te szo neszpametne tem csednim pravile govorcse: dajte nam z olija vasega, ár lampasje nasi vgasūjejo. Odgovorile szo pa csedne: ne tak, ka bi szfalilo nam pa vam, idte k odávcom i küpte szí ga. Gda bi pa one odisle kúpūvat, priseo je zsenin, i stere szo pripravlene bilé, notri szo sle z njim na gosztūvanje i dveri szo zaprli. Po tom szo pa prisle neszpametne ino szo pravile: Goszpodne, Goszpodne odpri nam! Zsenin njim je pa odgovoro: zaisztino velim, ne

poznam vász. Verosztűjte zátó, da neвете dnéva, niti vőre, gđa pride Szin cslovecsi racsun proszil' miloscse i dáre, stere je na vász zavűpao.

3.

O d t a l e n t u m o v .

Eden vu dalésnji ország odhájajocsi cslovek je zéz-
vao szvoje szluge i prek njim je dao blágo szvoje. Ed-
nomi je dao pét talentumov, drűgomi dvá, trétjemi pa
ednoga, vszakomi poleg szvoje premocsi, i na pot sze je
szpravo taki.

Idocsi pa, ki je pét talentumov vzeo, trzso je z njimi
i zaszlűzso szi je pét drűgih. Ki je dvá dobo, priszpo-
dobno je vcsino i dobo je dvá drűgiva. Ki je pa ednoga
vzeo, vu zemlo je zakopao peneze goszpoda szvojega.

Po vnogom vremeni je pa priseo nazáj goszpod onih
szlugov i csini racsun z njimi. Prisztopivsi, ki je pét
talentumov vzeo, prineszo je drűgih pét talentumov govo-
récsi: Goszpodne pét talentumov szi mi dao, ovo drűgih
pét talentumov szam dobo z njimi. Veli pa njemi gosz-
pod njegov: Radűj sze dober i veren szluga! da szi nad
malim bio veren, ober vnoga te posztávím; idi vu radoszt
Goszpoda tvojega. Pridocsi pa, ki je dvá talentuma vzeo
právi: Goszpodne! dvá talentuma szi mi dao; ovo z
njima szam drűgiva dvá talentuma dobo. Veli njemi gosz-
pod njegov: Radűj sze dober i veren szluga, ár szi nad
malim bio veren nad vnoga te posztávím, idi vu radoszt
Goszpoda tvojega. Pridocsi pa tiszli, ki je eden talentum
vzeo, právi: Goszpodne! znao szem, ka szi oszter cslo-
vek, zsenjas, gde szi ne szejao i szprávlas, kde szi ne
raszípávao: bojécsi zátó szem tvoj talentum szkrio vu
zemlo, ovo eto je tvoje. Ali goszpod njemi právi: Hűdi i
manjáren szluga; znao szi, ka zsenjam, gde szam ne
szejao, szprávlam, gde szem ne raszípávao, mogeo bi zátó
peneze moje minjávcom dati, naj bi jaz pridocsi vzeo

njé z dobicskom. Vzemte záto od njega talentum i dajte ga onomi, ki má deszét talentumov. Ár vszakomi, ki ma, da sze njemi i objádao bode; od onoga pa, ki nema, escse, ka má, sze vneszé od njega. Nevernoga szlugo pa vrzste vu vünensnjo tmico, gde bode jokanje i zobno skripanje.

4.

Szmileni szamaritánec.

Eden právdoznánec je szküsávajocsi szpitávae od Jezusa: Vucsitel! ka bi csino, naj bi zadobo zsitek vekivecni? On njemi pa právi; vu právdi ka je szpizano, ka cstés tam? On pa odgovorécsi veli: Lübi Goszpodnoga Bogá tvojege z celoga szrcá tvojege, z cele düsa, z cele moci, ze vsze pámeti tvoje; blizsnjege pa, liki szamoga szebé. Veli njemi Jezus: Prav szí odgovoro, to csini i zsi-vo bodes. Právdoznánec je pa steo szebé szpravicsati, záto znova pita: sto je moj blizsnji? Jezus njemi je pa za odgovor naszledüvajokso priliko pravo:

Eden cslovek je so z Jeruzsálema vu Jericko i szpadno je med razbojnike, ki szo ga szlekli, oranili i na pol mrtvoga kre poti povrgli. Zgodilo sze je pa, da bi eden dühovnik so po onoj poti, ki da bi ga várao, ogno sze njega. Priszpodobno pa eden levita, gda je priseo k onom meszti, so je mimo njega. Eden szamaritánec pa váravsi njega, szmilüvae sze je. K njemi sztopivsi oli i vino je vlejaó vu rane i zavézaó je njé: djao ga je na zsvincse szvoje, pripelao ga je vu ostario i szkrb je meo na njega.

Na drügi dén pa dvá szoda je dao osterjási govorecsi: mej szkrb na njega i csi ka ober toga potrosis, jaz gda nazájpridem, ti povrném. Po tom pa pita Jezus od právdoznánca: ka miszlis z teh trojih steri je bio blizsnji onomi, ki je szpadno med razbojnike? Piszmoz-nánec pa odgovori: ki je znjim szmilenje csino. Veli njemi Jezus: Idi i ti priszpodobno csini.

5.

Z g ü b l e n a o v c a.

Farizeusje i pizmoznanci szo mrmrali proti Jezusi, ka on gresnike k szebi primle i je z njimi. Znajocsi pa eta Jezus, njim je eto priliko pravo: Sto je cslovek, ki má szto ovc, i csi edno z njih zgübi, ne nihá ti devétdeszédevét vu püsztini ino ide za tov zgüblenov, dokecs jo ne nájde? I gda jo nájde, gori jo dene na plécsa szvoja i z veszeljom domo idocsi vküpzazové prijátele i szoszedé szvoje govorécsi njim: Radüjte sze z menom, ár szam najsao ovco mojo, stera sze zgübila. Velim vam, ka tak véksa radoszt bode vu nebészah nad ednim pokoro csinécsim gresnikom, kak nad devétdeszét i devetimi pravicsnimi, ki ne potrebüjejo pokore.

6.

R a s z i p n i s z i n.

Niki cslovek je meo dvá sziná. Te mlájsi je pravo szvojemi ocsi: ocsa daj mi vö mojo herbio. Ocsa njemi je vödao, ka sze njega dosztájalo. Vu krátkom vremeni je szin vsze vküppobrao ino je odisao vu dalésnjo krajino, gde je po nerédnom zsvilenji zapravo szvojo herbio. K tomi escse vu onoj dezséli je velki glád vövdaro i on je zácsao sztrádati. Naj bi szí pomogao k ednomi mesztancsari one drzséle sze je vu szlüzszbo pogodo, ki ga je odposzlaao na szvoj marof szvinjé pászt. Oglajeni bi napuno szvoj trbüh z pomijami, ali niscse njemi je ne dao.

Vu szébe sze pa povrnovsi právi: Kelko nájemnikov obiljáva va hizsi ocsé mojega, jaz pa eti miram od gláda. Gorisztánem záto i so mo k mojemi ocsi i pravo mo njemi: ocsa pregreso szam proti nébi i tebi: zse szam ne vreden, ka bi sze zvao za sziná tvojega, szamo med najemnike szvoje me vzemi gori. I tak je tekáj csino. Priblizsávajoc-sega njega zse ozdálécs vára njegov ocsa; na szmilenoszt sze pobüdi pred njega popasesi, obimné ino ga kúsne.

Právi pa szin ocsi: ocsa pregreso szem proti nébi i tebi, zse szem ne vreden, ka bi sze zvaó za sziná tvojega. Veli pa ocsa szlugom: Hitro prineszte to nájlepso szükno i gori ga oblecste, prsztan dajte na roko njegovo i obútel na nogé; prizsente naprje krmleno tele, zarezste je, jejmo i veszélmo sze; ár je unoj szin bio mrtev i ozsivo sze je, zgüblen i nájdeni je. I zácsalo sze goszczenjé.

Sztaresi szin pa toga ocse je bio na poli i gda sze je pridocsi priblizsávao k hizsi, csüo je igranje i szpevanje. Zézvavsi pa ednoga z szlugov szpitáva, ka je to? On njemi pa právi: brat tvoj je priseo i ocsa tvoj je od veszeljá krmleno tele zarezao, ka sze je zdrav nazáj-povrno. Gda je to csüo sztaresi brat, razszrdo sze je i ne je steo notriidti. Vöpridocsi ocsa ga pa szpitáva, zakaj sze szrdi? I odgovori ocsi: ovo teliko let szlüzsim tebi i nigdár szem tvojo zapoved ne presztopo i meni szizigdár ne dao ni ednoga kozlicsa, ki biga z mojimi priátelmi veszéló potroso, gda je pa tvoj szin, ki je szvojo herbio zapravo, priseo, zarezao sziz njemi krmleno tele. Právi pa njemi ocsa: szinek ti sziz vszigdár z menom i vsza moja szo tvoja: ali zdaj sze radüvati i veszeliti trbe; ár je tvoj brat mro i ozsivo sze je, zgubleni je bio i nájden je.

(Dale).

Szlepecz Iván.

Vu nevarnoszti.

— Poveszl. —

Mama, jesz szam sze odlocsila, jesz bom pa li sla na to szlüzszbo. Gledajte eti je od agenta pizsmo prislo, vu sterom je tūdi edno od tiszloga meszta plebanosa z njihovov pecsatjov, ka je tá rodovina postena, k steroj szam sze pogodila; to drūgo pizsmo je pa od goszpe, ka bom szlobodno vszako nedelo pa vcsaszi vu tjedni tūdi k mesi sla. Goszpa mi nikoga proti posle, ki de me na zselezniczkoj posztaji csakao pa ga po tom zpoznam, ka de meo beli robczek zvezani okoli prave roke. Jeli mama, vcs szzi zse nancs zseleti ne morem! Pa te tak dobra placsa! Za prvi frtao leta ni naprej placsaajo 100 koron, to vcsaszi vam poslem domo, telko tū celo leto ne bi zaszlüzszila. Te sze lehko date doma vracšiti, ka te bole zdravi, pa Marika de vam kaj dvorila.“

„Dobro, dobro dete moje, nego to je li velki varos pa jesz tak znam, ka tam jezero nezrecse csaka na tebe.“

„Mama, ve szam pa jesz vszikdar vrla bila pa scsem tūdi osztati. Jesz ne bom po meszti hodila, raj bom szzi doma od vaj premislavala. Daj mi, draga mama, tvoj blagoszlov, pa bom vcszelo sla, ka ti kaj zaszlüzszim.“

Betezsna zsenzka je z lūbeznoštjov potegnola k szebi szvojo vu najlepšoj mladoszti cvetecso hcser, jo je vrela kūsna ino te djala: „Idi dete moje vu imeni Boga i bl. D. Marije, liki edno mi obečsaj Ana?“

„Pa ka bi to bilo mama?“

„Ka vcsaszi, kda vu meszto prides, notri sztopis vu najprvo cerkev ino szebe vu obrambo bl. D. Marije preporocsis.“

„Vszakojacski vcsinim, to ti rada obečsam.“

Za dva dni, proti večeri je z velikim ropotom, zdiha-
vanjom i prazskov leto brzovlak notri vu centralno posz-
tajo B. meszta.

„Znamenje de eden beli robcek okoli prave roke“
szi je mrmrala pred szebe edna mlada dekla, kak je vösz-
topila iz vlaka. Nasa Ana je bila.

„Glejte, to szte vi, goszpodicsina,“ je zacsüla naed-
nok poleg szebe glasz, „veszeli me, ka szte tak prav
prisli.“ Edna sztaresa zszenszka njoj je troszila roko z
temi recsmi, stera je z veszeljom poglejüvala zdrav obraz
i mocsne kotrige deklice.

Ana je vroke szegnola z njov ino malo bojazljivo pi-
tala: „Szte vi tiszta, ka me morete k M-ovim szprevo-
diti?“

„Ja, jesz szam! Mate kaksi pak? Hodite, sle ve ta
prek, edna kola szi pogodive pa vi sze pelale domo.“

„Je dalecs do vase hizse? Ne bi mogle peski idti?“
je pitala Ana miszlecsa na materi dano obecsanje.

„Csi ravno scsete, lahko pak komi prekdave pa ve
sle peski. Ve je dalecs ne pa koncsi te malo kaj vidili z
nasega meszta.“

Posztajo szo osztavile pa szo sle mucsecs edna po-
leg ove po razszvetlenih vulicah meszta. Ta zszenszka szi
je krzsak ua obraz potegnola z krscsaka: „Nemrem z
ocsmi vu te elektricsni poszvet gledati,“ szi je pogucsala.

„Je to katolicsanszka cerkev?“ je pitala Ana naed-
nok, kak je eden viziki türem ovarala.

„Jesz nevem.“

„Ve szte pa vi katolicsanka?“

„Ja, ja, to zse, liki — mi — mi na drügom kraji
meszta sztanüjemo, B. je pa velko meszto.“

„Te bom pali probala, jeli notri more.“

„Zdaj? To ne ide, midve moreve domo, ovacsi de
nama prekeszno hodilo“ odgovorila je z niksov naglosztjov
szlara.

„Na, pet minot zse ne tak doszta, z tem sze zse ne
zamüdive,“ odgovorila je Ana sztanovito, jesz szam to
mojoj materi obecsala, pa je zse sla notri v cerkev.

„Ve ti zse mine vola molitve! Tebi sze scse ne
szenja, ka szam jesz tiszta tvoja, osztro katolicsanszka

goszpa“ -je muvila na pol glasžno odzaja za njov sztara ino sla za njov v to cerkev, stera je katolicsanszka bila zaisztino. Za njimi vcsaszi je edna drüga goszpodsza zszenszka sla z ednim mladim cslovekom.

„Ka je ta sztara muvila?“ je ta goszpa pitala toga mladenca.

„Csi szam dobro razmo“ je djao mladenec „je proti molitvi te dekle nikaj mela.“

„Hm, nevem, sztara sze mi malo szpoznana vidi, kde szam jo kde mogla viditi?“ — „Za bozso volo,“ szkricsi ta goszpa na ednok, „to je pa tiszta, steroj szam jesz ednok edno deklo z rok odszlobodila! Sla bom za njov Alfonz, ti tecsasz tü csakaj malo!“

Ta goszpa ide za njima vu cerkev pa jo pogledne bole: „Ona pa je, tü hitra pomocs potrebna.“ szi je miszlila ta goszpa, stera je bila kotriga ednoga tak zvanoga zszleznietskoga missiona, pa je zse vecskrat mela priliko taksim odürnim babam z rok neduzsne vesznicke dekle odszlobodili.

Hitro sze je nazaj obrnola ino je djala proti szvojemi szini: „Alfonz, gledaj, ka ti onivi dve ne vuideta z ocsi, jesz idem policaja zvat,“ pa na to bezsi vö z cerkve, sze okoli zgledne, tü navadno eden vszikdar sztoji — zdaj „Ahe, escse bogse!“ szi miszli pa sze sztavi pred ednim policajszkim oficerom na ceszti rekocsa:

„Goszpon leidinand!“

„Na szlüzszbo, milosztlivna goszpa grofica, ka zselejo?“ Hitro njemi je pripovedavala, ka je.

„Tü je ne morem zgrabiti — ne imam zadoszta szvedocsansztva — ednoga szkrivnoga policaja . . .“

„Ne, to bi prekeszno bilo.“

„Da pa csi bom jo jesz v etoj szlüzszbenoj obleki naszledüvao, de njoj vcsaszi v noszi, takse bestie szo dobro zapletene.“

„Csakajte malo“ je djala ta goszpa, stera je grofica bila, pa je vcsaszi prisla z szvojim szinom nazaj: „Gledajte, eti mojega szina krscsak pa dugi kaput de vam dober, szablo pa kapo pa midva vu nasa kocshu vzemeva z szebom.“

„Dobro, tak de zse slo, milosztivna grofica.“

So je pa je oblekeo dugi kaput mladoga grofa, steri njemi je do glezsdzsov szegno pa szi je njegov krscsak na glavo djao.

Za dve minuti potom je osztavila Ana cerkev z tov zsenszkov.

Tak kak ki je brezi dela, je so pomali za njima policajski leidinand kadivsi szvoj cigari i obracsavsi vu roki palico. Za njim malo dale odzaja pa te grofice kola.

„Szve scse ne doma?“ pitala je Ana szvojo szprevajalico, kda szta zse szkoro pol vere sle szem-tam po meszti ino szo vulice szploh bole voszke i tmisnecse gracsüvale, „tü mi je celo neprijazno.“

„To je najbole ednaka pot, goszpodicsina, mi szmo vüni, na konci meszta.“

Eden sereg mladih, larmajocsih lüdih szta szreccale na poti. Eden sze je pred njidve posztavo, je Ano z razvüdzanim pogledom premero ino je djao toj sztaroj: „Aha cšrsztvo zelenje z vesznice, to sze mi zse vidi.“

„Neszramen cslovek to“, je djala Ana, pa njoj je vsza krv na obraz vdarila.

„Ne zburkajte sze, goszpodicsina, mesztjanje szo malo bole zavüpani, kak vesznicsarje,“ je djala sztara, „vej ve vcsaszi doma.“

Niksi nepoznani sztrah je obladao Anino szrce.

Vsze to sze njoj je csüdno i zvünredno vidilo, Bog moj, Bog moj, csi . . . nancs szi je miszliti ne vüpala, zse pri tom mislenji je bleđa gratala. Bezsala bi, pa nindri ni ednoga policaja ne, zgrabila je v zsepi szvoj roszni venec ino je moliti zacsnola; „Mati, Marija, pomagaj mi!“

Sztara sze naglo v edno escse bole tmicsno vulico obrnola z njov, tü sze Ana naglo sztavi ino dene: „Goszpa, je vasz zaisztino M-ojca poszlala po mene na zseleznico? Csi mi to vcsaszi poszvedocsiti ne vete, nancs eden sztopaj vecs z vami vküp ne idem.“

(Dale.)

Drobizs. — Glászi.

Vu Budapesti sze je zgodilo, ka szo pijani decski vu noci dva nepoznaniva csloveka szreccali, steriva szta vszaki poszebno sla pa szta sze jih ognoti stela. Ednoga szo vmorili, toga drugoga pa tudi vsze zozmicali. Pa dokecs je to eden delao, ovi szo okoli njega sztali i ga ratali „Vmori ga, vmori ga“ rekocs pa szo sze szmejali k szemi tomi. Eli taksi ludih znán pri nasz li ne, szí miszli sto; jesz pa sze ne bojim povedati, ka vszi oni, steri sze med vami noresüvajo z predge, bozse szlüzsbé, z poszta, ki ne postüjejo zapovedi szv. materecerkve i bozse na veszelice gledocse, ka bi takse teh vszi vcsinoli, szamo prilika njim je ne blüzi, kak je onim bila. Eli ne razbijajo teh pri nasz tudi po noci okoli, kak divje zverine? Ne dajte sze motiti sztarisje. Csi vam szinovje ne poznajo bogavnoszti, csi sze norcsüjejo ober vszega szvetoga, te zse ne imajo klice dobroga vu szebi pa csi szo ne pred vasimi ocsmi, szo ravno taksi, kak oni, od sterih vam eta pisemo. Doma scse drzsijo kaj dobroga z navade, na sirokome szveti sze pa njihova dobrota razkadi med zlocsesztimi prijátlami, kak dim vu zraki. Gledajte, ka mi ne bodete prekeszno vervali. (bi.)

Jeanne d'Arc, po nasem d'Ark Johanna je edna iz naj glaszovitnesih szvetic i manternic francuszkoga drzsanja. (Med szvetce je od Szv. Materecerkvi escse ne szpizsana, ali pravda za to pripesüvanje zse dugo tecsé v Rimi R.)

Rodila sze je okoli 1410-ga leta pa je bila proszta paszterica, stera je Bogi verno szlűzsila. Gda szo 1429-ga anglezsje na francuszko vdarili, je, ona vidivsa vnoge nevole szvoje domovine i trplenje lűdsztva, szresno proszila Boga, naj sze jih szmilűje tak, ka je prikazen dobila, po steroy szi je dala napraviti velko belo zasztavo, na steroy na ednom kraji dva angela molita Oceso Boga, na drűgom kraji je pa med stirami zlatimi lelijami zlati napisz „Jezus i Marija.“ Z tov zasztavov je ona sla vszikdar naprej vu boji, pa kot je ona hodila z njov, szo anglezsje vszesirom pobegnoli.

Eto zasztavo szo doszega mao vu Orlean varosi vszako leto z velkov szlovesznozsztjov okoli noszili, pri steroy processiji szo vszi mesztni poglavarje i vojacje z pűspekom i dűhovnikami vred tao vzeli — nego szvet sze preminjava, dűhovnicje szo kodisje, szamostanci szo pa vűztirani za volo szvoje vere iz laszlivne domovine pa zdaj je zapoved prisla od nevernoga ravnitelsztva drzsanja, ka obsinszki poglavarje i vojszka ne szme vecs na to processijo idti, ar je to verszki szvűtek. Tak dalecs je szleposzt ti neszrecsnih voditelov, ka vecs nancs szpomina dobrocsinitelov szvoje domovine ne postűje, ár szo eti dobrocsinitelje szveto zsiveli. Grozovitne pokvarjenoszti lűdsztvo je pa li zebera, ar je lűdsztvo szamo ne bogse, kak oni! Ne bode za par let pri nasz tűdi tak? Od krsztsanszkoga lűdsztva viszi to!

(bi.)

Rednikov odgovor.

S. J. Ljubljana. Ne je mogocse v listz szprejeti za volo ne zlozsznoszti. Ve po prilike ednok na kráteci zse popravim.

Cserenszovszki mladenec v Ameriki. Lepe recsi szo piszao, ali ne moremo ti je v listz djati ár szi szi imena ne pod piszao. Pri vszakom rednistvi i zato pri nasem tűdi je notrивpelana tá právda, ka sze na ne podpiszana piszma ne da odgovor.

Dravec Alojzij South Bethlehem. Listzti i piszmo, ti je odposzlano. Le dale gorecsno naprej za esaszť Marijino!

Frisch Jozsef Sv. Trojica. Doblano 2 K. za listz, 1 K. za dár nanjéga. Bog pláti.

Dári na szebestjanszko cerkev.

Na podobo szv. Szebestjana.

Z Poznanovec :			
		Gécsek Rozalija	— 40
		Gécsek Peter	— 60
Jerjek Stevan	3 —	Komin János	1 —
Jerjek Franc	2 —	Serüga János	— 50
Jerjek Jozsef	1 —	Serüga Jüdka	— 20
Fliszar Ferenc	2 —	Janzsa Jozsef	1 —
Celec Sandor	1 —	Gombosi János	2 —
Celec Jozsef	2 —	Gombosi Anton	2 —
	<u>Vküp 11 —</u>	Janzsa Mihál	1 —
		Janzsa János	2 —

Z Salamenec :			
		Miholics Lena	1 —
		Janzsa Stevan	— 60
		Horvát Treza	— 60
Gombosi Peter szt.	1 —	Horvát Alojzij	1 —
Gombosi Peter ml.	1 —	Gombosi Bara	2 —
Gombosi Anton	1 —	Serüga Matjas	1 —
Gombosi Franc	1 —		
Gombosi Károl	1 —		
Gombosi Marija	1 —		
Gombosi Jozsef	1 —		
Gombosi Lena	1 —		
Gombosi Vilma	1 —		
Gombosi János	1 —		
Gombosi Rozalija	1 —		
Gombosi Marija	1 —		
Gombosi Lizika	1 —		
Horvát Alojzij	1 —		
Horvát Anton	1 —		
Komin Jozsef	1 —		
Komin Stevan	1 —		
Komin Jula	— 40		
Janzsa János	1 —		
Krcsmár Peter	1 —		
Bankov Stevan	1 —		
Pintarics Matjas	— 50		
Margetics Jürrij	— 60		
			<u>Vküp 38 40</u>

Z Brezovec :

		Csagran Jozsef	1 80
		Fujsz Jozsef	1 —
			<u>Vküp 2 80</u>

Z Proszécske Vészi :

		Franc János	2 —
		Szupi Franc	2 —
		Fujsz Mihál	1 —
		Drvarics Sándor	— 40
		Fujsz Mihál	2 —
		Fujsz Peter	1 —
		Fujsz Franc	2 —
		Fujsz János	2 —

Bokan Jozsef	2 —	Keréc Stevan	1 —
Fujsz Matjas	2 —	Küplen Sándor	2 —
Fujsz Jozsef	2 —	Hajdinjak Jürij	2 —
Keréc Janos	2 —	Zsöks Franc	2 —
Jerjek Matjas	2 —	Zelko Jozsef	2 —
Fujsz András	2 —	Fujsz János	2 —
Fujsz Mihál	2 —	Cör Jozsef	1 —
Vrecsics Janos	2 —	Fuisz Ivan	— 80
Hajdinjak Jozsef	2 —	Keréc Stevan	1 —
Küplen Jozsef	2 —	Fujsz Jürij	2 —
Horvat Franc	— 60	Ficko Ferenc	— 84
Kozar Jozsef	2 —	Vrecsics Mihál	1 —
Fujsz Mihál	— 50	Duric Marija	— 60
Fujsz Mihál	2 —	Szupi Franc	1 —
Horvat Franc	2 —		
			Vküp 59 74

Ki scsé med Amerikanszkimi szlovenci Marijin liszt dáblati, naj sze obrné sz recsjov ali sz pizsmom k Dravec Alojziji mladenci v **South Bethlehem Penna. 214. second str.** i naj pri njem doliplácsa 65 centov, 60 za liszt, 5 za penez premenjávanye.

Klekl Jozsef,
plebános.

